

Trei decenii de la înființarea Teatrului de Stat „Valea Jiului”

Acum treizeci de ani, replicele lui Caragiale lumineau rampa teatrului minierilor. *O scrisoare pierdută* a fost prima piesă jucată pe scena din Petroșani. Prin vrednicia unor oameni devotați, generațiile de spectatori au regăsit aici, fiecare, același crez al teatrului; cit de simplu pot rezuma cuvintele o treime de veac de muncă: Teatrul „Valea Jiului” a sărbătorit de curând...

Au fost prezenți, aplauzați, gratificați cu diplome, insigne, plachete, cu un salut cordial, slujitori de ieri și de azi ai Thaliei; au vorbit reprezentanți ai teatrului, ai forurilor de partid și de stat din Petroșani. Deza, Humeloara, spectatori de diverse vârste și profesii. Cortina s-a ridicat pentru o premieră: *Petru Rareș* de Floria Lovinescu. Participanții la adunarea festivă au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu o telegramă în care, printre altele, se spune: „...vă raportăm că, alături de minerii aducători de lumină din adâncurile Văii Jiului, nu precupețim nici un efort...”

„Un miner declară: „teatrul ne aduce la lumină chipul frumosului și al adevărului”. *A aduce la lumină* — iată o medalie de cuvinte pe care omul de la mina Dîlja a dăruit-o teatrului, cunoscându-i bine valoarea. Teatrul — iată o instituție de cultură care își are locul cu prisoare aducătorii de lumină ai Văii Jiului.

Creația beneficiază, aici, de pe urma lecției de viață din partea celor care sînt, de treizeci de ani, primii ei critici: minerii. În expoziția de afișe și de fotografii din spectacole, deschisă cu acest prilej, mi-a atras atenția o „vitrină a presei”, prin spațiul larg acordat de ziarul local „Steagul roșu” articolelor privitoare la dezvoltarea și înflorirea vieții spirituale în Valea Jiului și printr-un colaj de opinii ale minerilor. Văii, în care, alături de urările cuvenite, stau aprecieri, dar și apeluri la diversificarea repertoriului, la o mai constantă legătură cu „ortacii lumini”. „Iubesc teatrul pentru că mă învață cum să trăiesc”, scrie un șef de brigadă de la Uricani. O femeie pe care am însoțit-o o parte de drum spre munte, vorbind de

una, de alta, nevastă și mamă de mineri din Lupeni, mi-a răspuns la întrebarea (fără vreo legătură cu disecția de pînă atunci): „Știi dumneata ce este acela teatru?”: „Teatrul minierilor”. Nu fusese la nici un spectacol, îi povestiseră hărlățul și fiul citeva, dar, în orice caz, teatrul era ceva foarte precis, era al minerilor, așa cum mina era a lor. Există locuri în care o propoziție exegetică poate fi concurată de o expresie limpede, rostită cu siguranță. Inclîn să cred că am trecut printr-un astfel de moment la Petroșani, încercînd să aflăm cîte ceva despre teatru, altceva decît poate dezvălui o sărbătorire, o montare specială, o listă repertorială. Mă bucură să pot anunța, în aceste pagini, că stagiunea 1980—1981 a teatrului minierilor se va deschide într-un nou local, plasat în centrul orașului, cu o dotare corespunzătoare. Și cred că am reținut, mai accentuat, argumentul interior al exigenței cu care am privit, de cîteva ani încoace, spectacolele scenei din Petroșani. Pînă la încheierea acestui an teatral, vor mai fi prezentate publicului piese care probează o opțiune programatică: *Multi zgomot pentru nimic* de Shakespeare, *Belvedere* de Mihai Duțescu, *Năpasta* de Caragiale, *Un individ suspect* de B. Nușci, *Pupăza din tei* după Creangă, *Primăvara, ploile* de Dumitru Dem. Ionașcu și Vasile Mureșan (închinată împlinirii a 50 de ani de la greva din '29 a minerilor de la Lupeni). Profilul teatrului nu s-a configurat încă pregnant. Colectivul actoricesc resimte nevoia împrăștiării, a întineririi. Dar există reale perspective: dorința de autodepășire, prezența a doi regizori tineri și ambițioși, mutarea sediului „de dincolo de barieră” în centrul civic. Există perspectivele, răspunderea și dorința oamenilor locului, ca Teatrul din Petroșani să se așeze în centrul spiritual al Văii Jiului, precis, aplicat, curajos, așa cum se și cuvine unui teatru al minerilor. *Experiența* celor treizeci de ani este, în acest sens, o garanție.

Antoaneta C. Iordache

Craiova:

Zilele I. L. Caragiale

Organizată de A.T.M., de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Dolj și de Teatrul Național din Craiova, cea de-a treia ediție a Zilelor I. L. Caragiale s-a apropiat, anul acesta, de ceea ce inițiatorii și organizatorii și-au propus. Sub genericul „Cîntării României”, acțiunea grupează manifestări aparținînd diferitelor genuri de artă, inspirate, într-o formă sau alta, de scrierile lui Caragiale. Astfel, a fost prezentat filmul înainte de tăcere, versiune cinematografică a nuvelei